

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

9 ביולי 2025

1883

י"ג בתמוז התשפ"ה

עמוד

הצעת חוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה, התשפ"ה-2025 880

הצעת חוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה, התשפ"ה-2025

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה –

"בדיקה גנטית לקשרי משפחה" – כהגדרתה בסעיף 2 לחוק מידע גנטי;

"בית המשפט" – בית המשפט לענייני משפחה שהוא בעל הסמכות המקומית לדון בתובענה כמשמעותה בסעיף 14;

"בקשה לקביעת קשרי משפחה", "בקשה" – בקשה לקביעת קשרי משפחה שהוגשה לפי סעיף 4;

"החלטה בעניין קשרי משפחה" – החלטה של רשם קשרי משפחה לפי סעיף 11 המצהירה על קשרי משפחה בהתאם לממצאי בדיקה גנטית לקשרי משפחה;

"חוק בית המשפט לענייני משפחה" – חוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995¹;

"חוק מידע גנטי" – חוק מידע גנטי, התשס"א-2000²;

"חוק מרשם האוכלוסין" – חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965³;

"צו לעריכת בדיקה גנטית" – צו לעריכת בדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה, שניתן בידי רשם קשרי משפחה לפי סעיף 7;

"רשם קשרי משפחה", "הרשם" – רשם קשרי משפחה שמונה לפי סעיף 2;

"תעודה מזהה" – כל אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לגבי אזרח או תושב ישראל – תעודת זהות או דרכון ישראלי;

(2) לגבי מי שאינו אזרח או תושב ישראל – דרכון תקף, ואם קיימת מניעה

להנפיק לו דרכון – תעודה רשמית עם תמונה שהונפקה על ידי רשות מוסמכת

במדינה שבה הוא אזרח או תושב;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 מוצע להגדיר מונחים שונים שיש בהם שימוש בהצעת החוק, ובהם "צו לעריכת בדיקה גנטית" שהוא צו שניתן על ידי הרשם לקשרי משפחה לעריכת בדיקה גנטית לשם קביעת קשרי משפחה נטענים; וכן "החלטה בעניין קשרי משפחה" שהיא החלטה המצהירה על קשרי משפחה, בעקבות הוכחת קיומו של קשר גנטי בין הנבדקים על סמך תוצאות הבדיקה הגנטית.

נוסף על כך, מוצע להגדיר "תעודה מזהה" לגבי אזרח או תושב ישראל, לגבי מי שאינו אזרח או תושב ישראל, או לגבי מי שרשום במרשם האוכלוסין באזור יהודה והשומרון וחבל עזה. זאת כדי לוודא שזיהוי הצדדים ייעשה באופן המדויק ביותר והאפשרי לפי התעודה המזהה המתאימה שיש בידיו של הנבדק.

כללי מדי שנה מוגשות לבית המשפט לענייני משפחה כ-3,000 תביעות לקשרי משפחה. רובן המכריע הן תביעות אבהות שבהן ניתנה הסכמת כלל הצדדים הרלוונטיים לביצוע בדיקה גנטית לקשרי משפחה כדי להוכיח את קשרי המשפחה. בתיקים אלה נותן בית המשפט לענייני משפחה צו לעריכת בדיקה גנטית ובהתאם לתוצאותיה ניתן צו המצהיר על קשרי המשפחה שנבדקו. לשם בחינת ייעול הליכים אלה, מינו המנהל הכללי של משרד המשפטים ומנהל בתי המשפט צוות בין-משרדי לבחינת אפשרות כינון רשם לקשרי משפחה אשר בסמכותו לתת צווי בדיקה גנטית ואבהות, תוך בחינת חלוקת הסמכויות בינו ובין בתי המשפט למשפחה. בסופה של עבודת הצוות הומלץ על כינון רשם כאמור, אשר יהיה הגורם שאליו יוגשו כל הבקשות לעריכת בדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה, ובמקרים המתאימים יעביר הרשם את הבקשה לטיפול בית המשפט לענייני משפחה.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 393.

² ס"ח התשס"א, עמ' 62.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

(3) לגבי מי שרשום במרשם האוכלוסין באזור יהודה והשומרון וחבל עזה – תעודת זהות או דרכון שהונפקו בהתאם להסכם הביניים בין מדינת ישראל והרשות הפלשתינית, על ידי רשות מוסמכת באזור.

פרק ב': מינוי רשם קשרי משפחה וסמכויותיו

2. (א) שר המשפטים ימנה אדם הכשיר להתמנות לשופט בית משפט שלום, שיהיו נתונות לו סמכויות רשם קשרי משפחה לפי חוק זה וכן הסמכויות הנתונות לרשם קשרי משפחה לפי כל דין אחר.

(ב) רשם קשרי משפחה יהיה לעובד משרד המשפטים.

(ג) הודעה על מינוי רשם קשרי משפחה תפורסם ברשומות.

3. (א) לצורך הפעלת סמכויותיו כאמור בסעיף 2, רשאי רשם קשרי משפחה –

(1) לעיין במרשם האוכלוסין, בהתאם להוראות סעיפים 29, 29א ו-31 לחוק מרשם האוכלוסין;

(2) להתייעץ עם גורמים מקצועיים במשרדי הממשלה הנוגעים בדבר;

(3) להתייעץ עם מומחה מתאים לצורך קביעת הנבדקים הנדרשים לבדיקה הגנטית לקשרי משפחה, אופן הבדיקה הנחוצה ותוצאות הבדיקה ומשמעותן.

(ב) רשם קשרי משפחה יידע את הצדדים לבקשה לקביעת קשרי משפחה על קיום התייעצות לפי סעיף קטן (א); הרשם לא יפרט לצדדים לבקשה את תוכנה של התייעצות לפי פסקה (2) לסעיף הקטן האמור, ורשאי הוא להעביר את תוכנה של התייעצות לפי פסקה (3).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף קטן (א)(2) קובע כי ניתן לאפשר קיום התייעצויות מקצועיות עם משרדי הממשלה הרלוונטיים, לדוגמה משרד הרווחה, רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הבריאות ומשרד החוץ, או משרדים אחרים, בנוגע למקרים המעלים שאלות מקצועיות.

בסעיף קטן (א)(3) מוצע לקבוע כי בסמכותו של הרשם להתייעץ עם מומחה מתאים באשר לסוגיות כגון זהות בני המשפחה הנדרשים לבדיקה, כדי שיהיה ניתן לקבל את התוצאה הוודאית ביותר ביחס לקביעת הקשר המשפחתי המבוקש, או באשר לאופן הבדיקה המתאים ביותר למקרה וכיוצא באלה. כמו כן, ניתן להתייעץ עם המומחה גם לאחר קבלת תוצאות הבדיקה, באשר למשמעויות המדעיות העולות מתוצאות הבדיקה או מחוות הדעת ולשם התייעצות עם נדרשות פעולות נוספות לפני מתן החלטה בעניין קשרי משפחה.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי רשם קשרי משפחה יידע את הצדדים לבקשה לקביעת קשרי משפחה על קיום התייעצות לפי סעיף קטן (א), ואולם הוא לא יפרט לצדדים את תוכן התייעצות לפי סעיף קטן (א)(2), ורשאי הוא להעביר את תוכן התייעצות עם מומחה לפי סעיף קטן (א)(3).

סעיף 2 מוצע לקבוע כי שר המשפטים ימנה רשם קשרי משפחה, הכשיר לשמש כשופט בית משפט שלום. רשם קשרי משפחה הוא גורם מנהלי תחת משרד המשפטים, ועל כן נדרש שיהיה עובד משרד המשפטים בזמן כהונתו.

סעיף 3 מוצע לאפשר לרשם לקבל מידע ולהתייעץ עם גורמים נוספים, כדי לאפשר בחינה מדויקת ונכונה של כל פרטי הצדדים לבקשה ואם ניתן בנסיבות אותה בקשה לתת צו לבדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה.

סעיף קטן (א)(1) מעניק לרשם סמכות לעיין במרשם האוכלוסין ולראות את הפרטים האישיים של הצדדים. אם ההורים הנטענים והקטין הם יהודים, יש חשיבות מיוחדת לבחינת מעמדה האישי של אם הילד בעת כניסתה להיריון כדי לבדוק אם עולה בתיק שאלת חשש ממזרות, וכן את שאלת קשרי המשפחה בין האם לאב הנטען, זאת בשים לב להוראות חוק מידע גנטי, התשס"א-2000 (להלן – חוק מידע גנטי). כמו כן, במקרים מסוימים, יהיה על הרשם לבקש להוסיף לזיהוי או לבדיקה נבדקים נוספים וזאת כדי לשלול חשש למרמה או לזיוף או כדי לשפר את מידת הדיוק והמהימנות של הבדיקה. כך, למשל, יהיה על הרשם לעיין במרשם כדי לבדוק אם לקטין מושא הדיון יש אחאים, רשומים או נטענים, בטווח גילאים קרוב לגילו ולהוסיף לבדיקה, כדי למנוע מצב שבו יובא לבדיקה קטין אחר.

פרק ג': בקשה לקביעת קשרי משפחה

(א) בקשה לקביעת קשרי משפחה תוגש לרשם קשרי משפחה באופן שיקבע שר המשפטים.

(ב) לבקשה לקביעת קשרי משפחה יצורפו המסמכים האלה:

- (1) תצהיר לאימות הטענות העובדתיות;
- (2) הסכמת הצדדים, אם הבקשה הוגשה בהסכמה;
- (3) העתק תעודה מזהה של מגיש הבקשה ושל הצדדים לבקשה, ובבקשה לקביעת קשרי משפחה שעניינה בירור קשרי משפחה של קטין – גם של הקטין מושא הבקשה;
- (4) אחד מאלה, לפי העניין:
 - (א) הודעת לידת חי של מושא הבקשה, אם הוא נולד בישראל ולא נרשם במרשם האוכלוסין;
 - (ב) תעודת לידה מאומתת כדין של מושא הבקשה, אם הוא נולד מחוץ לישראל;
- (5) מסמכים נוספים שנראה למבקש הבקשה שדרושים לשם החלטה בבקשה בנסיבות העניין.
 - (ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב), לא תינתן החלטה בבקשה לקביעת קשרי משפחה שעניינה בירור אבהות או אימהות של מי שטרם נולד בעת הגשת הבקשה, אלא לאחר הגשת הודעת לידת חי או תעודת לידה מאומתת כדין, לפי העניין, לאחר הלידה.
 - (ד) בבקשה לקביעת קשרי משפחה שעניינה בירור אבהות או אימהות, הצדדים לבקשה יהיו הורהו של הילד וההורה שנטען לגביו כי הוא הורה של הילד (להלן – הורה נטען); היה הילד בגיר – יהיה גם הוא צד לבקשה; ראה המבקש כי בן משפחה אחר, האחראי על הילד או האפוטרופוס, אם מונה לו כזה, נדרש לצורך בירור הבקשה, הוא רשאי לצרפו כצד לבקשה.
 - (ה) לא צורפה לבקשה הסכמת הצדדים, כולם או חלקם, כאמור בסעיף קטן (ב)(2), ימציא להם המבקש את הבקשה לשם קבלת עמדתם.

ד ב ר י ה ס ב ר

יש לציין שבקשה לבצע בדיקה בעובר לפני מועד הלידה מועברת תמיד לבית המשפט, לפי סעיף 6(א)(2).

סעיף קטן (ד) מגדיר את זהות הצדדים בבקשות לקביעת אבהות או אימהות. ככלל, הצדדים יהיו הורהו של הילד והאדם שנטען לגביו שהוא ההורה – כלומר, ההורה הנטען, ואם הילד כבר בגיר – גם הילד עצמו. עם זאת, מתוך הכרה במורכבות של מערכות יחסים משפחתיות, הסעיף הקטן מאפשר צירוף של בני משפחה נוספים או האחראי על הילד או אפוטרופסו כצד להליך, אם המבקש סבור כי הדבר נדרש.

סעיף קטן (ה) מתייחס למצב שבו לא התקבלה הסכמת כל הצדדים לבקשה. במקרה זה, על המבקש להמציא לצדדים את הבקשה לצורך קבלת עמדתם. אם אחד הצדדים הביע את התנגדותו להגשת הבקשה, הבקשה תועבר לבית המשפט לענייני משפחה, בהתאם להוראות סעיף 5(ב).

סעיף 4 מוצע להסדיר את אופן הגשת הבקשה לקביעת קשרי משפחה ואת המסמכים שיצורפו אליה.

סעיף קטן (א) קובע כי הבקשות יוגשו לרשם באופן שיקבע שר המשפטים בדרך שתהיה יעילה ופשוטה ומונגשת לכלל הציבור.

סעיף קטן (ב) מפרט את המסמכים שנדרש לצרף לבקשה. דרישה זו נועדה ליעל את ההליך ולהבטיח אחידות ובהירות בהגשת הבקשות. בין המסמכים הנדרשים נכללים תצהירים, הסכמת הצדדים אם הבקשה הוגשה בהסכמה, תעודות מזהות, הודעת לידת חי או תעודת לידה מאומתת, והכול בהתאם לנסיבות.

סעיף קטן (ג) קובע כי במקרה של בקשה לקביעת קשרי משפחה שעניינה בירור אבהות או אימהות שהוגשה טרם הלידה, נדרשת השלמת המסמכים לאחר הלידה. לעניין זה

5. (א) הוגשה בקשה לקביעת קשרי משפחה, רשאי צד לבקשה להגיש לרשם התנגדות לבקשה ובכלל זה התנגדות לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה בתוך 30 ימים מיום שהומצאה לו הבקשה.
- (ב) הוגשה לרשם התנגדות לבקשה לקביעת קשרי משפחה, יעביר הרשם את הבקשה וההתנגדות לבית המשפט.
- (ג) לא הוגשה התנגדות לבקשה לקביעת קשרי משפחה בתוך המועד האמור בסעיף קטן (א), יראו את הצדדים לבקשה כאילו הסכימו לבירור הבקשה לפני רשם קשרי משפחה וכן לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה בהתאם להוראות סעיף 228 לחוק מידע גנטי; ואולם לעניין עריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה לקטין, אדם שמונה לו אפוטרופוס או פסול דין, לא יחולו הוראות סעיף קטן זה ויידרשו הסכמות ממפורט בסעיף 228ב(א) לחוק מידע גנטי.
6. (א) הוגשה בקשה לקביעת קשרי משפחה שמתקיים לגביה אחד מאלה, יעבירה רשם קשרי משפחה לבית המשפט:
- (1) הבקשה היא לגבי קטין הורה או שנטען לגביו כי הוא הורה;
 - (2) הבקשה היא לעריכת בדיקה גנטית בעובר, ומבוקש לבררה עוד בתקופת ההיריון;
 - (3) הבקשה מעלה חשש לפגיעה בטובתו של קטין, של אדם שמונה לו אפוטרופוס או של פסול דין, בשל הנסיבות המנויות בסעיף 228 לחוק מידע גנטי; ואולם רשם קשרי משפחה לא יעביר בקשה כאמור לבית המשפט אלא ידון בה, אם שוכנע שלא קיים חשש ממשי לפגיעה בטובתו של הקטין, וזאת מנימוקים שירשום, ויחולו בעניין זה על הרשם הוראות סעיף 228ד(ב) האמור;
 - (4) הבקשה מעלה חשש לממורות לפי דין תורה בהתאם להוראות סעיף 228 לחוק מידע גנטי;

העברת בקשה לקביעת קשרי משפחה לבית המשפט

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 5 מוצע להסדיר מצבים של התנגדות לבירור ההליך אצל רשם קשרי משפחה.
- בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי לאחר הגשת בקשה לקביעת קשרי משפחה, רשאי צד להגיש לרשם קשרי משפחה את התנגדותו לבקשה בתוך 30 ימים מיום שהומצאה לו הבקשה.
- סעיף קטן (ב) קובע כי אם הוגשה התנגדות, תועבר הבקשה לבית המשפט לענייני משפחה שלו הסמכות המקומית לדון בבקשה, ויראו אותה לפי סעיף 14 כתובענה בהתאם לסעיף 1 לחוק בתי משפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995 (להלן – חוק בתי משפט לענייני משפחה).
- סעיף קטן (ג) קובע כי אי-הגשת התנגדות, במקרה שבו חלף המועד להגשת התגובה לבקשה לקביעת קשרי משפחה, תיחשב כמתן הסכמה לבירור הבקשה לפני הרשם, וכן לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה בהתאם לסעיף 228 לחוק מידע גנטי. עם זאת, הסעיף מסייג את תחולתו לעניין עריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה לקטין, אדם שמונה לו אפוטרופוס או פסול דין ומפנה להסכמות הנדרשות לפי סעיף 228א(א) לחוק מידע גנטי, הדורש את הסכמת האחראי על קטין, אדם שמונה לו אפוטרופוס או פסול דין, וכן את הסכמת הקטין עצמו מעל גיל 16.
- סעיף 6 מוצע לקבוע את המקרים שבהם תועבר בקשה לקביעת קשרי משפחה שהוגשה לרשם קשרי משפחה, לבית המשפט לענייני משפחה, בלא קשר להסכמת הצדדים להליך. במקרים אלה נסיבות התיק מעלות מורכבות ייחודית המצריכה בירור עובדתי ומשפטי, שמיעת עמדת היועצת המשפטית לממשלה, שמיעת עדים, הפעלת שיקול דעת שיפוטי וכיוצא בזה, ולפיכך לא יטופלו על ידי הרשם אלא יועברו לדיון בבית המשפט לענייני משפחה.
- כך, סעיף קטן (א) קובע את המקרים שבהם הבקשה תועבר באופן אוטומטי לבית המשפט: בקשה לגבי קטין שהוא הורה או הורה נטען; בקשה לעריכת בדיקה גנטית לעובר כשמבוקש לבצע את הבדיקה עוד טרם לידתו (ואולם כאשר הבקשה מוגשת בזמן ההיריון אך הבדיקה תיערך לאחר הלידה, היא תיוותר לטיפול הרשם); כאשר הבקשה מעלה חשש לממורות לפי דין תורה בהתאם להוראות סעיף 228 לחוק מידע גנטי; בקשה להוכחת אימהות של אם שאינה האם היולדת, ולכן ישנו מצב של אימהות מתחרה המצריך בירור על ידי בית המשפט; הבקשה היא לקביעת קשרי משפחה העוסקת בילד שנולד או עתיד להיוולד מחוץ לישראל במסגרת הליך לנשיאת עוברים (הליך פונדקאות שנערך מחוץ לישראל); וכן בקשה לבדיקה גנטית בנסיבות

(5) הבקשה היא להוכחת קשר גנטי של אישה שאינה האם היולדת לילד מושא הבקשה;

(6) הבקשה היא לקביעת קשרי משפחה ביחס לילד שנולד או עתיד להיוולד מחוץ לישראל במסגרת הליך לנשיאת עוברים;

(7) הבקשה היא לקביעת קשרי משפחה ביחס לילד שנולד או עתיד להיוולד במסגרת הליך לנשיאת עוברים לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996⁴.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), רשם קשרי משפחה רשאי להעביר בקשה לקביעת קשרי משפחה לבית המשפט בכל שלב של ההליך, אם התקיים אחד מאלה:

(1) הוא מצא לנכון לעשות כן, ובכלל זה בשל נסיבות שעניינן טובת הקטין;

(2) הוא סבר כי יש בכך כדי לקדם ביצוע צו לעריכת בדיקה גנטית או קביעת קשרי משפחה.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף זה, רשות מרשויות המדינה רשאית להודיע לרשם קשרי משפחה כי יש להעביר את הדיון בבקשה לבית המשפט בכל שלב של ההליך, ובכלל זה לאחר התייעצות כאמור בסעיף 5 או לאחר מתן החלטה בעניין קשרי משפחה; הודיעה רשות כאמור – יעביר רשם קשרי משפחה את הבקשה לקביעת קשרי משפחה לבית המשפט.

פרק ד': צו לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה

(א) הוגשה בקשה לקביעת קשרי משפחה ולא הוגשה התנגדות לבקשה לפי הוראות סעיף 5, רשאי רשם קשרי משפחה לתת צו לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה לפי פרק ה' לחוק מידע גנטי, בכפוף להוראות הפרק האמור ולהוראות סעיף 8, ולעניין צו לעריכת בדיקה כאמור לנבדק שהוא קטין – גם בהתאם להוראות סעיף 9.

7. צו לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף קטן (ג) מאפשר לרשות מרשויות המדינה, לפנות לרשם לקשרי משפחה בכל שלב, ובכלל זה לאחר מתן החלטה של הרשם בעניין קשרי משפחה, ולהודיע לו על עמדתה שלפיה יש להעביר את הבקשה לטיפול בית המשפט.

פנייה שכזו יכול שתיעשה בעקבות התייעצות לפי סעיף 3, ויכול שתיעשה במקרים אחרים שבהם לא נערכה התייעצות, אך נדרשת בחינה מחודשת של הבקשה על ידי בית המשפט. הפנייה יכולה להיות לאחר מתן צו, ולפני הבדיקה הגנטית.

הודיעה רשות מרשויות המדינה על רצונה להעביר כאמור, הרשם יעביר את הבקשה לבית המשפט.

סעיף 7 הסעיף מסמיך את רשם קשרי משפחה לתת צו לבדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה, אם לא הוגשה התנגדות לבקשה לפי סעיף 5. הסעיף מבהיר כי הצו יינתן בהתאם להוראות חוק מידע גנטי ובכפוף להוראות סעיף 8 שקובעות באילו נסיבות נדרשת הסכמת שר הפנים. כך למשל, אם הנבדק קטין, קובעות הוראות חוק מידע גנטי כי יש להפנותו ליחידת הסיוע לצורך שמיעתו, כדי לוודא שעמדתו נשמעת.

הליך פונדקאות שנערך לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996; וכאשר מתעורר חשש לפגיעה בטובתו של קטין, של אדם שמונה לו אפוטרופוס או של פסול דין, בהתאם לנסיבות הקבועות בסעיף 28 לחוק מידע גנטי, עם זאת, במקרה זה, אם מדובר בשלילת אבהות של אדם שהיה רשום במרשם האוכלוסין כנשוי לאימו של הנבדק, הרשם לא יעביר את הבקשה לבית המשפט אלא ידון בה, אם שוכנע שלא קיים חשש ממשי לפגיעה בטובתו של הקטין, וזאת מנימוקים שירשום, ויחולו בעניין זה על הרשם הוראות סעיף 28(ב) האמור.

סעיף קטן (ב) קובע כי בנוסף למקרים המפורטים לעיל, רשאי הרשם לקשרי משפחה להעביר את הדיון בבקשה לקביעת קשרי משפחה לבית המשפט בכל שלב, אם ראה לנכון לעשות כן במקרים המתאימים לכך, ובכלל זה לשם טובת הקטין. מטרת הסעיף היא לשמור על עיקרון טובת הילד בכל בקשה אשר יש בה להשליך על חייו, מעמדו או שלומו של הקטין, וזאת באמצעות עריכת הדיון בבקשה בבית המשפט לענייני משפחה. כמו כן, רשאי הרשם להעביר את הדיון גם אם סבר שהדבר יקדם ביצוע צו לעריכת בדיקה גנטית או קביעת קשרי משפחה.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 176.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא היה הילד מושא הבקשה רשום במרשם האוכלוסין, ולהורה הנטען רשום ילד נוסף במרשם האוכלוסין, שגילו סמוך לגילו של הילד מושא הבקשה, יורה הרשם על צירופו לבדיקה הגנטית לקשרי משפחה לצורכי זיהוי; לא יהיה בממצאי בדיקה זו כדי להשפיע על המרשם בנוגע לילד הרשום הנבדק.

(ג) בדיקה כאמור בסעיף קטן (ב) תיערך למעט אם הסכים שר הפנים או מי שהוא הסמיכו לכך שהבדיקה אינה נדרשת.

8. (א) במקרים האלה לא ייתן רשם קשרי משפחה צו לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה לפי סעיף 7, אלא בהסכמת שר הפנים או מי שהוא הסמיכו לכך (בסעיף זה – שר הפנים):

- (1) לא היו לאחד הצדדים לבקשה פרטי זיהוי;
 - (2) לא הוצג אחד או יותר מהמסמכים הנדרשים בהתאם לסעיף 4(ב);
 - (3) לא צורפו לבקשה לקביעת קשרי משפחה שעניינה בירור אבהות או אימהות, הילד, האם והאב או צד אחר הנדרש לבדיקה.
- (ב) שר הפנים רשאי להסכים למתן הצו, לרבות בתנאים שיקבע, או להתנגד למתן הצו, בתוך 14 ימים מיום פניית הרשם אליו ויחולו הוראות אלה:
- (1) לא ניתנה תגובת שר הפנים לפניית הרשם בתוך הזמן האמור, יראו אותו כמסכים למתן הצו;
 - (2) התנגד שר הפנים למתן הצו, או שהתנה את הסכמתו למתן הצו בתנאים, ולא קיבל הרשם תנאים אלה, יעביר הרשם את הבקשה לקביעת קשרי משפחה לבית המשפט.

ד ב ר י ה ס ב ר

המבקשים, אשר אין ביכולתם לספק את כל המידע הנדרש, כפי שמפורט בסעיף. ואלה המקרים שבהם נדרשת פנייה לשר הפנים:

(1) במקרים שבהם לאחד הצדדים לבדיקה אין פרטי זיהוי ולא ניתן לזהותו, ולכן לא ניתן לתת צו לבדיקה גנטית בטרם תובהר זהותו באמצעות הליך במשרד הפנים;

(2) במקרים שבהם לא הוצגו המסמכים הנדרשים לפי סעיף 4(ב), ולכן אין בידי המבקשים כלל הראיות המתבקשות למתן צו לבדיקה גנטית לקשרי משפחה;

(3) במקרים שבהם לא צורף לבדיקה אחד הצדדים הנדרשים לבדיקה, עשוי להיות צורך בבחינת הנבדקים והוספת נבדקים נוספים כדי להגיע לתוצאה בבדיקה הגנטית שתאפשר מתן צו קשרי משפחה.

אם לא התקבלה תגובת שר הפנים בתוך 14 הימים כאמור, יראו אותו כמסכים למתן הצו בנסיבות הבקשה. אם שר הפנים התנגד למתן הצו או שנקבעו תנאים אשר אינם מוסכמים על ידי הרשם, תועבר הבקשה לבית המשפט.

סעיף 9 בבקשה שבה קטין הוא צד לבדיקה הגנטית לקשרי משפחה, סעיף קטן (א) מסמיך את הרשם

סעיף קטן (ב) קובע כי במצבים שבהם הבדיקה המבוקשת נוגעת לילד שלא רשום במרשם האוכלוסין, ולכן הבדיקה הגנטית תשפיע על קבלת מעמד, וכן אם להורה הנטען יש ילד רשום נוסף במרשם האוכלוסין שגילו סמוך לגיל הילד מושא הבקשה, יצורף גם הילד הרשום לבדיקה הגנטית שתיערך. מטרת הצירוף היא לוודא את מהימנות הבדיקה ולמנוע מצבים שבהם ייבדק הילד הנוסף במקום הילד מושא הבקשה. כמו כן, רשאי הרשם לקבוע תנאים נוספים במסגרת הצו, אשר יוודאו כי הבדיקה הגנטית נערכת לילד מושא הבקשה, כדוגמת התייצבותו במעבדה בעת עריכת הבדיקה. שר הפנים או מי שהסמיכו לכך רשאי להסכים כי לא תיערך בדיקה כזו, בהתאם לנסיבות המקרה.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי במקרים המפורטים בסעיף, מתן צו לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה יותנה בהסכמת שר הפנים או מי שהוא הסמיך לכך. במקרים אלה, רשאי השר להסכים לעריכת בדיקה גנטית בנסיבות אלה, לקבוע תנאים נוספים לעריכתה או להביע התנגדות למתן צו לבדיקה גנטית לקשרי משפחה במקרה המסוים, בתוך 14 ימים מיום הפנייה. סעיף זה נועד לאפשר לשר הפנים מעורבות במקרים שבהם להחלטת הרשם עשויה להיות השפעה על מרשם האוכלוסין או השפעה על מעמד

(א) היה צד לבדיקה הגנטית לקשרי משפחה, קטין, רשאי רשם קשרי משפחה להפנותו ליחידת הסיוע שהוקמה לפי סעיף 5 לחוק בית המשפט לענייני משפחה (בסעיף זה – יחידת הסיוע), לצורך קבלת הסכמתו או שמיעת עמדתו, בהתאם להוראות סעיף 28 לחוק מידע גנטי, והכול כפי שיפרט הרשם בהחלטתו.

(ב) עובד יחידת הסיוע יעביר לרשם קשרי משפחה תרשומת של עיקרי הדברים שמסר הקטין, בצירוף התרשמותו המקצועית לגבי התנהגותו של הקטין ומצבו בעת השמעת הדברים.

(ג) התרשומת כאמור בסעיף קטן (ב) תישמר אצל הרשם באופן מאובטח, בהתאם להוראות לעניין מאגרים שחלה עליהם רמת האבטחה הגבוהה לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981⁵, ותהיה חסויה מפני כל אדם, למעט רשם קשרי משפחה ובית המשפט; רשם קשרי משפחה לא יפרט בהחלטתו את דברי הקטין אלא אם כן הסכים הקטין לגילוי הדברים, כולם או חלקם, ורשם קשרי משפחה מצא כי יהיה בגילוי כדי לקדם את טובת הקטין.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), על מידע שנמסר ליחידת הסיוע לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 5א(ה) עד (ז) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, בשינויים המחויבים.

התנגדות לעריכת
בדיקה גנטית
לקשרי משפחה
לאחר מתן צו

10.

(א) ניתן צו לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה לפי סעיף 7 (בסעיף זה – הצו), ואחד הצדדים לבקשה התנגד לביצוע הוראות הצו או לא ביצען, יברר רשם קשרי משפחה עם הצדדים את הסיבה לכך.

(ב) החליט רשם קשרי משפחה כי סיבת ההתנגדות לביצוע הוראות הצו היא סיבה שבשלה לא היה ניתן לתיתו מלכתחילה, יעביר את הבקשה לקביעת קשרי משפחה לבית המשפט.

ד ב ר י ה ס ב ר

מנחים שלפיהם פועלת יחידת הסיוע בשמיעת קטינים בהליכים המתקיימים בבית המשפט.

מטרת הסעיף היא להלוים את הוראות חוק מידע גנטי, וכן את אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד המעגנת את זכות הילד להשתתף בהליך שיפוטי או מינהלי המתקיים בעניינו ולהביע את דעתו, וכן מורה לאפשר לילד המסוגל לחוות דעה משלו, להביע אותה בחופשיות בכל עניין הנוגע לו.

סעיף 10 סעיף זה קובע כי אם תעלה התנגדות של אחד הצדדים לביצוע הצו לבדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה לאחר מתן צו לבדיקה גנטית, הרשם יברר את סיבת ההתנגדות לביצוע הבדיקה. מטרת הבירור היא לוודא שההתנגדות אינה נובעת מחוסר הבנה של מהות ההליך או בשל נימוקים טכניים, לרבות זמניות לביצוע הבדיקה, ולהבטיח את יעילות ומהירות ההליך לפני רשם קשרי משפחה. הבירור לא יהיה גישור או יישוב סכסוך לפי החוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה, התשע"ה-2014, ולא יחליף הליך גישורי טיפולי או שיפוטי, אלא מטרתו לברר את מהות ההתנגדות ולקבוע את אופן המשך ניהול הבקשה.

סעיף קטן (ב) קובע כי אם סבר הרשם כי ההתנגדות נובעת מסיבה שבשלה לא היה ניתן לתת את הצו מלכתחילה (כגון אם מסתבר שמתקיימים בבקשה אחד החריגים המפורטים בסעיף 6א) והדבר לא היה ידוע לרשם

לקשרי משפחה לפנות ליחידות הסיוע בבתי המשפט לענייני משפחה כדי לשמוע את הקטין או לקבל את הסכמתו, בהתאם לנסיבות. בהתאם להוראות חוק מידע גנטי, בטרם מתן החלטה, על הרשם לשמוע את עמדת הקטין, וזאת בהתאם לגילו, מידת בגרותו ויכולותיו. לצורך כך, רשאי הרשם להפנות את הקטין ליחידת הסיוע, אשר תשמע את הקטין, ותעביר את תרשומת השיחה, בצירוף התרשמותו המקצועית, אל הרשם, כאמור בסעיף קטן (ב).

לצורך שמירה על חיסיון דבריו של הקטין, סעיף קטן (ג) קובע כי התרשומת תישמר ותישאר חסויה מפני כל אדם, למעט הרשם לקשרי משפחה ובית המשפט, אלא אם כן מצא רשם קשרי משפחה כי יש בגילוי כדי לקדם את טובתו של הקטין, וזאת כדי לאפשר לקטין להתבטא בחופשיות, בלא חשש לגילוי דבריו לאיש, זולת הרשם לקשרי משפחה או בית המשפט במקרה הצורך. בהחלטה שיוציא הרשם, לא יפרט את דברי הקטין אלא אם כן הסכים לכך הקטין והרשם מצא שיש בפרסום הדברים כדי לקדם את טובת הקטין. החלטה לגלות את דברי הקטין תיערך לאחר התייעצות של הרשם עם יחידת הסיוע.

סעיף קטן (ד) מסייג את הוראות סעיף קטן (ג) וקובע שהוראות סעיף 5א(ה) עד (ז) לחוק בתי המשפט לענייני משפחה יחולו על מידע שנמסר ליחידת הסיוע, בשינויים המחויבים. סעיפים אלה עוסקים במידע שנמסר ליחידת הסיוע, ועל יחידת הסיוע לגלות על פי חוק, באותם קווים

⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

(ג) החליט רשם קשרי משפחה כי סיבת ההתנגדות לביצוע הוראות הצו אינה סיבה כאמור בסעיף קטן (ב), ובכלל זה כי היא נובעת מטעמי אי-נוחות או אי-זמינות של הצד המתנגד לביצוע הבדיקה הגנטית, תמשיך הבקשה לקביעת קשרי משפחה להתברר לפני רשם קשרי משפחה, והרשם יבחן אם יש צורך בהתאמת פרטי הצו, והכול בכפוף להוראות סעיף קטן (ד).

(ד) (1) החליט רשם קשרי משפחה כאמור בסעיף קטן (ג), רשאי הצד המתנגד לביצוע הוראות הצו להגיש התנגדות לבית המשפט בתוך 30 ימים מיום החלטת הרשם כאמור.

(2) לא הגיש הצד המתנגד לביצוע הוראות הצו התנגדות לבית המשפט לפי פסקה (1) וחלף המועד להגשת התנגדות כאמור, יראו אותו כאילו הסכים להמשך בירור הבקשה לפני הרשם, לפי הוראות חוק זה.

פרק ה': החלטה בעניין קשרי משפחה

החלטה בעניין קשרי משפחה

11. (א) נערכה בדיקה גנטית לקשרי משפחה לפי הוראות פרק ה' לחוק מידע גנטי, ייתן רשם קשרי משפחה החלטה בעניין קשרי משפחה בהתאם לממצאי הבדיקה, אלא אם כן הוא מצא לנכון להשתמש בסמכותו להעביר את הבקשה לבית המשפט, כאמור בסעיף 6(ב)(1).

(ב) החלטת הרשם בעניין קשרי משפחה תועבר לפקיד הרישום, כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, ורשאי הוא לקבל את תוצאות הבדיקה הגנטית לצורך מילוי תפקידו.

ד ב ר י ה ס ב ר

יעילות ניהול הליך הבקשה לקביעת קשרי משפחה לפני רשם קשרי משפחה, ומצד שני לוודא שזכות הצד המתנגד אינה נפגעת לכל אורך ההליך, והוא מקבל את זכותו להישמע לפני ערכאה שיפוטית במקרים של חוסר הסכמה, גם אם אי-ההסכמה הובעה בשלב מתקדם יותר של ההליך. בלי לגרוע מהאמור תכליתו של ההסדר המוצע בעניין זה היא לשמר את מעמדו של רשם קשרי משפחה כרשות מינהלית, להבדיל מערכאה בעלת סמכות שפיטה אשר מכריעה בסכסוך בין הצדדים; בהתאם לכך, במקרה שבו מתעוררת התנגדות מהותית היא תועבר להכרעה לפני בית המשפט.

סעיף 11 מוצע להסמיך את הרשם לקשרי משפחה לתת החלטה בעניין קשרי משפחה, על בסיס ממצאי הבדיקה שהתקבלו, אלא אם כן ראה לנכון להעביר את הבקשה לבית המשפט, בהתאם לסמכותו.

סעיף קטן (ב) קובע כי החלטת הרשם בעניין קשרי משפחה תועבר לפקיד הרישום לפי חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965, אשר יהיה רשאי לעיין בתוצאות הבדיקה במקרים הנדרשים לו לצורך מילוי תפקידו. עם זאת, סעיף קטן (ג) מבהיר כי החלטת הרשם אינה כובלת את שיקול דעתו של שר הפנים לעניין הרישום במרשם האוכלוסין או לעניין מתן מעמד על פי כל דין, וזאת כדי להותיר לשר הפנים או מי מטעמו את שיקול הדעת המקצועי השמור לו בעניינים אלה.

או אם אחד הצדדים לא הסכים למתן הצו), תועבר הבקשה לקביעת קשרי משפחה לבית המשפט.

סעיף קטן (ג) קובע כי כאשר סיבת ההתנגדות נובעת מטעמים אחרים מאלה של סעיף קטן (ב), כדוגמת טעמי נוחות או חוסר זמינות לביצוע הבדיקה, הבקשה תמשיך להתברר לפני הרשם, והוא יבחן אם ניתן להתאים את פרטי הצו בהתאם לנסיבות ההתנגדות. אם לא תוסר ההתנגדות על ידי התאמות נוחות או זמינות כאמור לעיל, תועבר הבקשה לבית המשפט. מטרת סעיפים אלה היא להעביר לבית המשפט התנגדויות מהותיות הדורשות את מעורבותו, ולטפל במסגרת ההליך המינהלי המתנהל לפני הרשם בהתנגדויות ובקשות שבאפשרות הרשם לתת להן מענה, ולקדם את ההליך.

סעיף קטן (ד) מוצע לאפשר לצד המתנגד, במקרה שבו הבקשה לקביעת קשרי משפחה ממשיכה להתברר לפני הרשם, להגיש התנגדות על החלטת הרשם בעניין התנגדותו לבית המשפט בתוך 30 ימים. התנגדות זו, אם תוגש, יראו אותה כתובענה לפי סעיף 1 לחוק בית המשפט לענייני משפחה. אם הצד המתנגד לא הגיש התנגדות בפרק הזמן האמור, יראו את הצד המתנגד כאילו הסכים להמשך בירור ההתנגדות שהגיש לביצוע הבדיקה על ידי הרשם, ובמסגרת זו הצו יעמוד בעינו והרשם יהיה רשאי לפעול במסגרת החוק לצורך ביצוע הצו.

מטרת הסעיף היא, מצד אחד, להבטיח שמירה על

(ג) החלטת הרשם כאמור בסעיף קטן (א) – לא יהיה בה כדי לכבול את שיקול הדעת של שר הפנים לעניין רישום במרשם האוכלוסין או לעניין מתן מעמד על פי כל דין.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), במקרים האלה יהיה רשאי רשם קשרי משפחה לתת החלטה בעניין קשרי משפחה רק אם קיבל את הסכמת שר הפנים או מי שהוא הסמיך לכך; לא ניתנה תגובת שר הפנים או מי שהוא הסמיכו לכך בתוך 14 ימים מיום פניית הרשם לשר כאמור, יהיה רשאי הרשם לתת החלטה בעניין קשרי משפחה או כל החלטה אחרת:

(1) התקבלה תוצאה של בדיקה גנטית ברמת סבירות לקשרי משפחה שהיא מתחת ל-99.9%;

(2) לא נבדקו בבדיקה גנטית לעניין קביעת קשרי אבהות או אימהות, הילה, האם והאב או צד אחר הנדרש לבדיקה, ובכלל זה ילד רשום נוסף כאמור בסעיף (ב)7, אם ישנו;

(3) לא התקיימו התנאים שהתנה שר הפנים לעניין מתן צו לעריכת בדיקה גנטית, כאמור בסעיף 8.

12. רשם קשרי משפחה, רשאי, במסגרת ההחלטה בעניין קשרי משפחה, להורות על שינוי שם משפחתו של קטין, בהסכמת הצדדים לבקשה ובהתאם להוראות לפי סעיף 13(ד) לחוק השמות, התשט"ז-1956⁶.

שינוי שם אגב החלטה בעניין קשרי משפחה

פרק ו': הוראות שונות

13. על כל החלטה של רשם קשרי משפחה, לפי הוראות חוק זה, רשאים הצדדים לבקשה לקביעת קשרי משפחה להגיש תובענה לבית המשפט.

תובענה על החלטה של רשם קשרי משפחה

14. בקשה לקביעת קשרי משפחה שהועברה לבית המשפט, התנגדות שהוגשה לבית המשפט או תובענה שהגיש צד לבקשה לבית המשפט, לפי חוק זה, יראו אותה כתובענה לפי סעיף 1 לחוק בית המשפט לענייני משפחה.

תובענה לפי חוק בית המשפט לענייני משפחה

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 12 מוצע להסמיך את הרשם להורות על שינוי שם משפחתו של קטין, אגב מתן צו קשרי משפחה, עקב הממצאים שהתגלו בצו קשרי משפחה, אם הצדדים הסכימו על כך, ובלבד שהשינוי יעמוד בתנאי סעיף 13(ד) לחוק השמות, התשט"ז-1956. זאת לצורך ייעול ההליכים והקלה על הצדדים, אשר לא יצטרכו לפנות לבית המשפט בהליך נפרד לעניין זה.

סעיף 13 מוצע לאפשר לצדדים להשיג על החלטות הרשם, שניתנות בכל שלב בהליך באמצעות הגשת תובענה לבית המשפט לענייני משפחה. תובענה זו תידון לפני בית המשפט לענייני משפחה בעל הסמכות המקומית.

סעיף 14 הסעיף קובע כי בקשה לקביעת קשרי משפחה שהוגשה לגביה התנגדות, בקשה שהדיון בה הועבר לבית המשפט בשל אחד או יותר מהמקרים המפורטים בסעיף 6 או תובענה שהגיש אחד מהצדדים לבקשה לבית משפט, יראו אותה כתובענה בהתאם לסעיף 1 לחוק בתי משפט לענייני משפחה, לרבות בכל הנוגע לתשלום אגרות בית משפט וסדרי הדיון.

סעיף קטן (ד) קובע סייגים לסמכותו של הרשם, ובמקרים מסוימים דורש את הסכמת שר הפנים או מי שהסמיך לכך כתנאי למתן החלטה. כך למשל, כאשר תוצאת הבדיקה מצביעה על סבירות לקשרי משפחה הנמוכה מ-99.9%; כאשר על אף הצו לבדיקה שהוצע על ידי הרשם, לא נבדקו בבדיקה הגנטית כל הצדדים הנדרשים – הילה, האם, האב או צד אחר, לרבות ילד רשום נוסף לפי סעיף (ב)7, אם ישנו; או כאשר לא התקיימו התנאים שנקבעו על ידי שר הפנים לצורך מתן צו לבדיקה גנטית לפי סעיף 8.

במקרים אלה, על הרשם לפנות לשר הפנים, ועמדת השר תימסר בתוך 14 ימים. אם לא התקבלה תגובה בפרק הזמן האמור, יהיה רשאי הרשם לתת החלטה בעניין קשרי משפחה. נוסף על כך, יהיה הרשם רשאי לקבל "החלטה אחרת" בהתאם לסמכותו, ובכלל זה להחליט על העברת הבקשה לבית המשפט, על מתן ארכה למועד הגשת עמדת השר, או כל החלטה אחרת הנדרשת בהתאם לנסיבות המקרה.

⁶ ס"ח התשט"ז, עמ' 94.

15. הליך המתנהל לפי הוראות חוק זה, יכול שיתקיים באמצעים טכנולוגיים; בסעיף זה, "אמצעים טכנולוגיים" – אמצעים המאפשרים העברת תמונה וקול בזמן אמת, שבהם ניתן לשמוע ולראות את המשתתפים בדיון וכן הם יכולים להישמע במהלכו.
16. הדיון בבקשה לקביעת קשרי משפחה לפי חוק זה יתקיים בפני הצדדים לבקשה בלבד ובאי כוחם, אם ישנם, אלא אם כן החליט הרשם אחרת.
17. אדם שהגיע אליו מידע לפי חוק זה, חובה עליו לשומרו בסוד, והוא אינו רשאי לגלותו אלא בהתאם להוראות לפי חוק זה.
18. (א) רשם קשרי משפחה רשאי לקבוע כי עלות הבדיקה הגנטית לקשרי משפחה תשולם בידי הצדדים לבקשה לקביעת קשרי משפחה או בידי חלקם, ורשאי הוא לקבוע את חלוקת התשלום ביניהם, הכול לפי שיקול דעתו.
- (ב) מצא רשם קשרי משפחה כי אחד הצדדים לבקשה לקביעת קשרי משפחה עשה שימוש לרעה בהליך שהתנהל לפניו, רשאי הוא להטיל עליו הוצאות לטובת אוצר המדינה; הוצאות לפי סעיף קטן זה לא יעלו על 1,000 שקלים חדשים.
19. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין ביצוע ותקנות הנוגע לביצועו, וכן בעניינים אלה:
- (1) סדרי הדיון לפני רשם קשרי משפחה;
 - (2) אגרות בעד הגשת בקשה לקביעת קשרי משפחה;
 - (3) הכשרות והשתלמויות עתיות שעל רשם קשרי משפחה לעבור, ובלבד שתוכני הכשרות והשתלמויות בענייני גנטיקה, רפואה או מדע, ייקבעו בהסכמת שר הבריאות.
- (ב) תקנות לפי סעיף קטן (א)(2) טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 18 הסעיף מאפשר לרשם גמישות בקביעת נשיאת עלויות עריכת הבדיקה הגנטית בהתאם לנסיבותיו הייחודיות של כל מקרה. בהתאם לכך הוא רשאי לחלק את העלויות בין הצדדים לבקשה כפי שיראה לנכון, או להטיל את תשלומן על חלקם. כמו כן, במקרים שבהם מצא הרשם כי בעל דין ניצל לרעה את ההליך וגרם להארכת ההליך בלי שיש לכך סיבה מוצדקת, רשאי הוא להטיל עליו הוצאות לטובת אוצר המדינה עד לגובה של 1,000 שקלים חדשים. זאת כדי שיהיה ניתן לקדם את הליך קביעת קשר המשפחה באופן המהיר והיעיל ביותר.

סעיף 19 מוצע להסמיך את שר המשפטים להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו של החוק. סמכות זו כוללת גם קביעת סדרי הדיון לפני הרשם לקשרי משפחה, וכן קביעת השתלמויות והכשרות שהרשם יידרש לעבור, ואולם תכנים העוסקים בגנטיקה, רפואה או מדע ייקבעו בהסכמת שר הבריאות. נוסף על כך, הסעיף מסמיך את השר לקבוע תקנות גם בנוגע לאגרות בעד הגשת בקשה לקביעת קשרי משפחה, והן יידרשו לאישורה של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

סעיף 15 הסעיף מעגן את האפשרות לקיים הליכים לפני רשם קשרי משפחה באמצעים טכנולוגיים, ככל שהדבר יימצא מתאים בנסיבות העניין. שימוש באמצעים אלה נועד לאפשר גמישות דיונית, לקדם יעילות ולקצר את משך ההליך, תוך שמירה על עקרונות ההליך ההוגן. הסעיף מגדיר "אמצעים טכנולוגיים" כאמצעים להיוועדות חזותית המאפשרים העברת קול ותמונה בזמן אמת, באופן שמבטיח כי המשתתפים בדיון יוכלו לראות ולשמוע זה את זה במהלך ההליך כולו.

סעיף 16 הסעיף קובע כי הדיון בבקשות לפי החוק יתקיים בפני הצדדים לבקשה ובאי כוחם, אם ישנם, בלבד. אלא אם כן הרשם ראה לנכון להחליט אחרת. הוראה זו נועדה להגן על פרטיותם של המעורבים בהליך, בהתחשב ברגישות המיוחדת של הליכים לקביעת קשרי משפחה והמידע האישי והמשפחתי הנחשף במסגרתם.

סעיף 17 מוצע לקבוע כי כל מידע שהגיע לאדם לפי חוק זה, לרבות מגורמים מרשיות המדינה או מומחים ובכלל זה מידע שהגיע לפי סעיפים 5 ו-6, יישמר בסודיות, למעט אם ניתן להעביר את המידע בהתאם להוראות לפי חוק זה.

פרק ז': תיקונים עקיפים

(1) בסעיף 28א, המילים "(בפרק זה – בדיקה)" – יימחקו, אחרי "לפי צו של" יבוא "רשם קשרי משפחה שניתן לפי סעיף 7 לחוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה, או לפי צו של", המילים "(בפרק זה – בית המשפט)" – יימחקו, ובסופו יבוא:

– בפרק זה –

"בדיקה" – בדיקה גנטית לקשרי משפחה;

"בית המשפט" – בית משפט לענייני משפחה;

"חוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה" – חוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה, התשפ"ה-2025;

"רשם קשרי משפחה" – כהגדרתו בחוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה.;

(2) בסעיף 28ב(א) –

(א) בפסקה (1), אחרי "לא יורה" יבוא "רשם קשרי משפחה או" ובסופו יבוא "לעניין הסכמה לפי פסקה זו, של נבדק שאינו קטין, אדם שמונה לו אפוטרופוס או פסול דין, לצורך מתן צו של רשם קשרי משפחה, יחולו הוראות סעיף 5(ג) לחוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה.;

(ב) בפסקה (2), אחרי "לא יורה" יבוא "רשם קשרי משפחה או";

(3) בסעיף 28א(א), ברישה, במקום "למעט בדיקה לפי סעיף 28ד" יבוא "למעט בדיקה לפי סעיף 28ג";

(4) בסעיף 28ג(ג), ברישה, אחרי "רשאי" יבוא "רשם קשרי משפחה או";

ד ב ר י ה ס ב ר

הנבדק ובהתאם להוראות סעיף 5(ג) לחוק, אשר מסדיר את מתן ההסכמה מטעם נבדק שהוא קטין, פסול דין או אדם שמונה לו אפוטרופוס וקובע כי אם לא הוגשה התנגדות לבקשה לקביעת קשרי משפחה בתוך המועד האמור, יראו את הצדדים לבקשה כאילו הסכימו לבירור הבקשה לפני הרשם.

בהתאם מוצע תיקון לפסקה (2), כך שהמגבלות המהותיות על מתן צו לבדיקה יחולו גם על רשם קשרי משפחה.

לפסקה (3)

מוצע לתקן את ההפניה בסעיף 28א(א) כך שתשקף נכונה את ההחרגה שבדין, ותתקן את טעות הסופר ותפנה לסעיף 28ג במקום לסעיף 28ד.

לפסקאות (4) ו-(5)

מוצע לתקן את סעיפים 28ג ו-28ט(א) לחוק מידע גנטי, כך שיובהרו כי הרשות להורות על בדיקה במעבדה בחוץ לארץ או הרשות לקבל את תוצאות הבדיקה, נתונה גם לרשם קשרי משפחה. יצוין כי סעיף 28ט(ב) העוסק באיסור גילוי או פרסום תוצאות בדיקות, אינו חל על הליכים שמתקיימים לפני הרשם היות שלפי סעיף 28טז

סעיף 20 פרק ה' לחוק מידע גנטי קובע הוראות לעניין עריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה. עד כה, בדיקה גנטית הייתה נעשית רק לפי צו בית המשפט לענייני משפחה ובהתאם להוראות פרק ה' האמור.

לנוכח הוראות חוק זה, המציעות להעניק לרשם קשרי משפחה את הסמכות לתת צו לבדיקה גנטית לקשרי משפחה, נדרש לתקן את חוק מידע גנטי בהתאם, ולקבוע כי במקרים המתאימים תהיה לו סמכות מקבילה לסמכות בית המשפט לפי חוק מידע גנטי.

לפסקה (1)

מוצע לתקן את סעיף 28א לחוק מידע גנטי, ולקבוע כי רשם קשרי משפחה מוסמך לתת צו לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה, בדומה לבית המשפט. נוסף על כך, מוצע להוסיף הגדרות חדשות למונחים שיש בהם שימוש בפרק: "רשם קשרי משפחה", "בדיקה", "חוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה" ו"בית המשפט", לצורך הבהרה ותחולה עקבית של המונחים.

לפסקה (2)

מוצע לתקן את סעיף 28ב(א) ולקבוע כי גם רשם קשרי משפחה לא יורה על עריכת בדיקה אלא בהסכמת

- (5) בסעיף 28ט(א), במקום "אלא לבית המשפט שהורה" יבוא "אלא לרשם קשרי משפחה או לבית המשפט, שהורה";
- (6) בסעיף 28א(א), אחרי "לפי צו של" יבוא "רשם קשרי משפחה או";
- (7) בסעיף 28יב, אחרי "שנתן" יבוא "רשם קשרי משפחה" ואחרי "לפני" יבוא "רשם קשרי משפחה";
- (8) בסעיף 28ג –
- (א) בכותרת השוליים, אחרי "קביעה של" יבוא "רשם קשרי משפחה";
- (ב) אחרי "קביעה שקבע" יבוא "רשם קשרי משפחה או" ובמקום "לא תחייב בית משפט" יבוא "לא תחייב רשם קשרי משפחה, בית משפט";
- (9) בסעיף 28ט –
- (א) בכותרת השוליים, אחרי "בדיקה" יבוא "לרשם קשרי משפחה או";
- (ב) בסעיף קטן (א), אחרי "רשאי" יבוא "רשם קשרי משפחה או", אחרי "בדיקה על ידי" יבוא "רשם קשרי משפחה או", אחרי "בפרק זה" יבוא "או בחוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה, לפי העניין" ואחרי "הורה" יבוא "רשם קשרי משפחה או";
- (ג) בסעיף קטן (ב), אחרי "חסויות בפני" יבוא "רשם קשרי משפחה או", אחרי "בדיקה על ידי" יבוא "הרשם או" ואחרי "בפרק זה" יבוא "או בחוק הסדרת הליכים לפני הרשם, לפי העניין";
- (10) בסעיף 28טז, אחרי "לפי פרק זה" יבוא "המועברת לבית המשפט";
- (11) בסעיף 38א(7), אחרי "לפי צו של" יבוא "רשם קשרי משפחה כהגדרתו בחוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה, התשפ"ה–2025 או של".

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להחיל הוראות אלה גם על רשם קשרי משפחה, כך שיתאפשר שיתוף ממצאים גם כאשר ההליך החל לפניו. כמו כן, ההפניות מותאמות כך שיכללו גם את הוראות חוק זה, ולא רק את פרק ה' לחוק מידע גנטי.

לפסקה (10)

מוצע לתקן את סעיף 28ט לחוק מידע גנטי, שעניינו המצאה של העתק מכל בקשה לעריכת בדיקה גנטית או להעברת תוצאות בדיקה ליועץ המשפטי לממשלה, ולהבהיר כי חובת המצאה ליועץ המשפטי לממשלה חלה רק על בקשות המוגשות לבית המשפט. ההוראה אינה חלה על הליכים לפני רשם קשרי משפחה, שכן אין מדובר בערכאה שיפוטית אלא ברשות מינהלית, והיועץ המשפטי לממשלה אינו צד להליך זה. לפיכך, אין דרישה להמצאה של בקשות או תגובות ליועץ המשפטי לממשלה כאשר ההליך מתקיים לפני רשם.

לפסקה (11)

מוצע לתקן את סעיף 38א(7) לחוק מידע גנטי, העוסק בעבירות פליליות, כך שיחול גם על מי שעורך בדיקה גנטית שלא לפי צו של רשם קשרי משפחה, נוסף על צווים של בית משפט או בית דין דתי, בהתאם לסמכות החדשה

לחוק מידע גנטי נדרש לקבל את עמדת היועץ המשפטי לממשלה, אשר אינו מתייצב בהליכים לפני רשם קשרי משפחה. על כן, במקרים שבהם יהיה צורך לא לגלות או לפרסם תוצאות בדיקה גנטית, יעביר הרשם את ההליך לבית המשפט.

לפסקאות (6) עד (8)

מובאים תיקונים שמטרתם לאפשר המשך טיפול בהחלטות ובתוצאות של בדיקות שנערכו לפי צו של רשם קשרי משפחה. כך, סעיף 28א(א) שעניינו סמכות בית דין דתי להורות לבעל דין להגיש לו תוצאות בדיקה, כך יתייחס גם לצווים שניתנו על ידי רשם קשרי משפחה; סעיף 28יב שעניינו תוצאות בדיקה שנערכה בלא צו יתייחס גם לבדיקות גנטיות לקשרי משפחה שנערכו שלא לפי צו של רשם קשרי משפחה; וסעיף 28ג שעניינו דינה של קביעה של בית משפט או של בית דין לפי בדיקה, יתוקן כך שקביעת הרשם לא תחייב ערכאות שיפוטיות אחרות, בדומה לקביעת בית המשפט או בית הדין הדתי.

לפסקה (9)

מוצע לתקן את סעיף 28טז, אשר עוסק בסמכות בית המשפט לדרוש הגשת תוצאות בדיקה מבית דין דתי.

21. תיקון חוק בית המשפט לענייני משפחה
 בחוק בית המשפט לענייני משפחה, בסעיף ו(6) אחרי פסקת משנה (ז) יבוא:
 "י(א) חוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה, התשפ"ה-2025";
22. תיקון חוק השמות
 בחוק השמות, התשט"ז-1956, בסעיף 13(ד), אחרי "בית המשפט" יבוא "או רשם קשרי משפחה, אגב החלטה בעניין קשרי משפחה לפי חוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה, התשפ"ה-2025";
23. תיקון חוק מרשם האוכלוסין
 בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 –
 (1) בסעיף 15, אחרי פסקה (4) יבוא:
 "(א4) החלטה לקשרי משפחה שנתן רשם קשרי משפחה, בהתאם לחוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה, התשפ"ה-2025 (להלן – חוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה)";
 (2) בסעיפים 21 ו-22, בכל מקום, במקום "או בית דין מוסמך" יבוא "בית דין מוסמך או החלטה לקשרי משפחה של רשם קשרי משפחה בהתאם לחוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה";
 (3) בסעיף 31, אחרי פסקה (7) יבוא:
 "(8) רשם קשרי משפחה, בהגדרתו בחוק הסדרת הליכים לפני רשם קשרי משפחה";
24. תחילה
 תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

- שנקבעת בחוק זה. זאת כדי לקיים את הרציונליים האוסרים על קיומה של בדיקה גנטית שלא לפי צו כאמור.
- 21 סעיף מוצע לתקן את סעיף ו(6) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, הקובע מהם "ענייני משפחה" לפי החוק, וקובע את סמכות בית המשפט לדון בתובענות על פי חוקים שונים. מטרת התיקון לתת לבית המשפט לענייני משפחה את הסמכות לדון גם בתובענות לפי חוק זה.
- 22 סעיף בהתאם להוראות סעיף 12 לחוק זה, המאפשר שינוי שם משפחה אגב החלטה על קשרי משפחה, מוצע לתקן את סעיף 13 לחוק השמות, התשט"ז-1956, בהתאם, ולתת לרשם קשרי משפחה סמכות לעשות כן.
- 23 סעיף כדי לתת לפקיד המרשם סמכות רישום על בסיס החלטה של רשם קשרי משפחה, מוצע לתקן את
- סעיף 15 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק מרשם האוכלוסין), שעניינו מסירת מסמכים על אודות פעולות רשמיות הדורשות רישום, ובכך לכלול החלטה על קשרי משפחה שניתנה מטעם הרשם. כמו כן מוצע לתקן את סעיפים 21 ו-22 לחוק מרשם האוכלוסין, שעניינם רישום שם אב על פי פסק דין של גורם מוסמך, ובכך לקבוע את הרשם כגורם המוסמך לקבוע אבהות, ואת סעיף 31 לחוק מרשם האוכלוסין שעניינו סמכותו של הרשם לעיין במרשם לצורך מילוי תפקידו.
- 24 סעיף מוצע לקבוע כי החוק יחול שישה חודשים מיום פרסומו, וזאת כדי לאפשר היערכות של כלל הגופים והגורמים למינוי הרשם והפעלת סמכויותיו.

